

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การขาดแคลนเงินทุนของเกษตรกรเป็นปัญหาสำคัญ ทำให้เกษตรกรสูญเสียโอกาสที่จะนำเงินมาลงทุนภาคเกษตรกรรม การกักเงินนอกระบบก่อให้เกิดภาวะหนี้สิน จากอัตราดอกเบี้ยที่สูงทำให้เกษตรกรสูญเสียที่ดินให้กับนายทุนอย่างถาวร รายงานนี้มุ่งศึกษาการนำที่ดิน ส.ป.ก. มาแปลงให้เป็นทุนอย่างมีประสิทธิภาพ และแก้ไข้ปัญหาจากการแปลงสินทรัพย์ที่ดิน ส.ป.ก. ให้เป็นทุน จะศึกษาเริ่มตั้งแต่หลักการและแนวคิดการแปลงสินทรัพย์ประเภทที่ดินให้เป็นทุน ลักษณะความหมายของการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นทุน แนวทางและขั้นตอนการแปลงสินทรัพย์ที่ดิน ส.ป.ก. ให้เป็นทุน รวมทั้งปัญหา ผลกระทบ และข้อจำกัดต่างๆ จะมีวิธีการแก้ไขอย่างไร พร้อมทั้งผลดี ผลเสียที่เกิดขึ้น ซึ่งจากการวิเคราะห์ดังกล่าวจะช่วยเปิดโอกาสให้นาที่ดิน ส.ป.ก. ไปแปลงให้เป็นทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย

ระเบียบและวิธีการวิจัย สำหรับการศึกษานี้สามารถแบ่งออกเป็นขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1) **การสำรวจและวางแผนภาคสนาม** เป็นการออกสำรวจหน่วยงาน สถาบันที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดลำพูน สถาบันการเงินที่เข้าร่วมโครงการ พื้นที่อาศัย และที่ทำกินของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการในท้องที่จังหวัดลำพูน เพื่อกำหนดประชากรที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่าง และสร้างกรอบการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Frame)

2) การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1) โดยการศึกษาจากเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายงานการประชุม สัมมนา งานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความ หรือสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2) ใช้แบบสัมภาษณ์ 2 ชุด สำหรับประชากรที่เป็นตัวแทนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดลำพูน และประชากรที่เป็นตัวแทนสถาบันการเงิน คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัดลำพูน

2.3) ใช้แบบสอบถาม สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน จังหวัดลำพูน

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแทนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดลำพูน จำนวน 4 คน และตัวแทนสถาบันการเงิน คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัดลำพูน จำนวน 8 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน จังหวัดลำพูน

ขนาดจำนวนกลุ่มตัวอย่างหาได้จากสมการของ Yamane (1973) โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.05 ดังนี้

$$n = N / (1 + Ne^2)$$

เมื่อกำหนดให้ n = จำนวนเกษตรกรที่ใช้เป็นตัวอย่าง

N = จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างโดยกำหนดเป็น

0.05

สำหรับจำนวนตัวอย่างในแต่ละอำเภอ คำนวณได้จากสัดส่วนของจำนวนประชากรทั้งหมด ดังนี้

$$n_i = n \times N_i / N$$

เมื่อกำหนดให้ n_i = จำนวนเกษตรกรตัวอย่างในอำเภอที่ i

n = จำนวนเกษตรกรตัวอย่างทั้งหมด

N_i = จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในอำเภอ i

N = จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด

i = อำเภอที่ 1,2,3...

ซึ่งข้อมูลปัจจุบัน (วันที่ 17 กันยายน 2547) มีเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 5,930 ราย เป็นเกษตรกรจากอำเภอบ้านโฮ่ง 571 ราย

ดังนั้น ขนาดของตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

$$n = 5,930 / (1 + (5,930 \times 0.05^2))$$

$$n = 375 \text{ ตัวอย่าง}$$

และจำนวนเกษตรกรตัวอย่างจากอำเภอบ้านไผ่ จะเป็นดังนี้

$$n_i = 375 \times 571 / 5,930$$

$$n_i = 36 \text{ ราย}$$

รายละเอียดตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนเกษตรกรตัวอย่างอำเภอต่างๆ ในท้องที่จังหวัดลำพูน

ลำดับที่	อำเภอ	จำนวนเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการ (ราย)	จำนวนเกษตรกร ตัวอย่าง (ราย)
1	เมืองลำพูน	118	7
2	ป่าซาง	1,200	76
3	บ้านไผ่	571	36
4	แม่ทา	1,905	120
5	ลี้	1,371	87
6	ทุ่งหัวช้าง	357	23
7	บ้านธิ	364	23
8	กิ่งอำเภอเวียงหนองล่อง	44	3
รวม		5,930	375

ที่มา: สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดลำพูน (ข้อมูลเมื่อ 17 กันยายน 2547)

จากการสอบถามหัวหน้าสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดลำพูนถึงปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดลำพูน พบว่า จะมีลักษณะของปัญหาคล้ายคลึงกัน ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงทำการเก็บข้อมูลจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อำเภอแม่ทา จำนวน 120 ราย อำเภอลี้ จำนวน 87 ราย และอำเภอป่าซาง จำนวน 76 ราย รวมจำนวนเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 283 ราย

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้ เมื่อตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำมาจัดระบบข้อมูล เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ผล ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายปิด โดยใช้หลักสถิติเบื้องต้น ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และผลกระทบจากโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนเพื่อเกษตรกรรม

ผลกระทบจากโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนเพื่อเกษตรกรรมได้กำหนดคะแนนตาม Likert Scale คือ แบ่งคำตอบออกเป็น 5 ระดับ

ผลกระทบมากที่สุด ได้คะแนน = 5 คะแนน

ผลกระทบมาก ได้คะแนน = 4 คะแนน

ผลกระทบปานกลาง ได้คะแนน = 3 คะแนน

ผลกระทบน้อย ได้คะแนน = 2 คะแนน

ผลกระทบน้อยที่สุด ได้คะแนน = 1 คะแนน

การวัดผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน คำนวณโดยใช้สูตร

(ค่าสูงสุด - ค่าต่ำสุด)

5

= $\frac{(5 - 1)}{5}$

5

= 0.80

ดังนั้น เกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผลกระทบที่เกิดขึ้น คือ

มีผลกระทบน้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย	=	1.00 - 1.80	คะแนน
มีผลกระทบน้อย	ค่าเฉลี่ย	=	1.81 - 2.60	คะแนน
มีผลกระทบปานกลาง	ค่าเฉลี่ย	=	2.61 - 3.40	คะแนน
มีผลกระทบมาก	ค่าเฉลี่ย	=	3.41 - 4.20	คะแนน
มีผลกระทบมากที่สุด	ค่าเฉลี่ย	=	4.21 - 5.00	คะแนน

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ประชากรที่เป็นตัวแทนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดลำพูนและประชากรที่เป็นตัวแทนสถาบันการเงินในที่นี่คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จังหวัดลำพูน และใช้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดของเกษตรกร ซึ่งได้ข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องในส่วนของปัญหา อุปสรรค และสิ่งที่เกิดขึ้นในกระบวนการแปลงสินทรัพย์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปของการพรรณนา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved